SELECȚIUNI

SPORTUL magazin

ESTETICA SPORTULUI

Gloria spiritului cu feluritele ei variante pălește de multă vreme pe lîngă aceea a ringurilor și a stadioanelor. Încă de acum vreo patruzeci de ani, un profesor de logică și istoria filozofiei, spunîndu-i-se că un anume scriitor „e formidabil", a răspuns calm și definitiv : „Formidabil e Bodola !" (un reputat fotbalist al momentului).

Se înțelege că romancierii, ca observatori ai istoriei contemporane, au consemnat ei înșiși de mult mișcarea către interesul sportiv dominant, dacă nu exclusiv, contribuind în felul lor la dominația lui asupra lumii moderne. Unul dintre ei a exprimat temerea, care umplea începutul secolului nostru, că dezvoltarea intelectuală ar fi fost pe cale să provoace o disgenie fizică sau, oricum, o degenerescență a trupului omenesc.

E vorba de Aldous Huxley, care exprima această îngrijorare printr-un tablou făcut de personajul pictor din romanul Point and Counterpoint : tabloul înfățișa un bărbat, căruia îl creștea alarmant craniul în etape, pînă ce apărea finalmente ca un melc monstruos, care abia își mai tîra prin contracții gelatinoase, în loc de cochilie, capul enorm. Aprehensiunea romancierului englez a fost nu numai fără obiect, dar a și impulsionat cultura fizică pînă la a deveni preocuparea cea mai de seamă a umanității contemporane.

Nimeni azi, pe de altă parte, nu concepe temerea contrară că sporturile atît de cultivate vor ajunge să redimensioneze capul omenesc la proporțiile unei nuci purtate pe trupuri monumentale. Dimpotrivă, străzile orașelor de pretutindeni, unde înflorește cultura fizică, mișună de corpuri armonioase, dezmințind astfel, dacă totuși există, panica dezintelectualizării.

Este evident că prin sport specia umană prosperează. Și influența activității polisportive, cu respectul ei pentru „regula jocului", a putut pătrunde chiar în sfera relațiilor sociale, pe care le și comandă într-un fel, de îndată ce azi corectitudinea raporturilor dintre oameni se cheamă fair-play.

Dar nu ne gîndim atît la această estetică, deși o putem recunoaște și ca etică a vieții curente ; una mai ascunsă există în ideea și actul de performanță, care întreține destul de disimulat interesul mulțimilor față de spectacolul sportiv.

În definitiv, de ce este aclamat piciorul, care „șutează" puternic balonul rotund nu acolo unde ar fi util să se afle la un moment dat, de exemplu către poarta neapărată a adversarului, ci pe verticală într-o așa-zisă „luminare" ? De ce ne pasionăm cu toată aprinderea, cu urgență și momentan cu exclusivitate de săritura nemaiauzită la prăjină a unei lăcuste bipede, născută parcă pe catalige ? Ce este în sine „recordul", celebrat sub toate formele, decît o faptă fără urmări, faptă lipsită de orice practicitate ? Neputîndu-se repeta imediat, și cu atît mai puțin într-un caz de necesitate vitală, cărei nevoi a sufletului omenesc îi răspunde inutilitatea recordurilor ?

Dacă un alergător, care a uimit lumea cu infima fracțiune de secundă, cu care și-a întrecut concurentul la suta de metri, se află într-o primejdie de moarte, și e nesigur că-și poate repeta recordul, ca să se salveze, înseamnă că ceea ce s-a admirat în celebra lui izbîndă sportivă a fost frumusețea actului gratuit. Și atunci sportul, oricare ar fi, realizînd accidental sublimul prin convenție, este o artă ca toate artele, putîndu-se vorbi liber de geniul piciorului, al bicepșilor, al tendoanelor etc.

Numai arta propriu-zisă se concepe azi din ce în ce mai puțin ca act gratuit ; contopirea ei cu viața însăși pare a o fi sustras vechiului joc nepractic, umplînd-o de feluritе „angajamente", de militantismul cîte unei cauze. Dar gratuitatea, exilată din artă, s-a refugiat în sport și de aci, ca dintr-un ascunziș, exaltă aproape răzbunător ringurile, stadioanele și mai ales mulțimile spectatoare.

Vladimir STREINU
(Luceafărul)

PRIN EUROPA PE BICICLETĂ

Un dascăl din secuime dezvoltă în școlarii lui gustul expedițiilor de anvergură, făcînd maraton pe bicicletă : rulează constant în tururi ale județelor și, anual, se aventurează în Europa pe itinerare care deschid apetit și stîrnesc senzație. E un original, veți zice, un spirit aventurier. Nimic mai greșit decît să taxăm în acest fel superficial fapta institutorului nostru.

Mica nebunie s-a iscat, firesc, pe un teren propice : Micfalău, comună cu circa două mii de locuitori, are peste o mie de biciclete. Se poate spune că, de cum părăsesc țîța măicuțelor lor, pruncii de aici suie pe bicicletă. Dascălul nostru, a cărui specialitate este educația fizică, nu face decît să speculeze această stare favorabilă, s-o întoarcă în sprijinul profesiei, să facă din ea o supapă a vocației lui și, desigur, un puternic instrument de educație. La început a fost vorba de acel gust de ducă și hoinăreală pe care îl dezvoltă naturile fabuloase, cum este aceea din arcul carpatin, unde rîd colinele și se iscă acorduri de orgă în vîrtejurile de conifere ; într-un asemenea spațiu excursiile sînt alfa și omega copilăriei. Micii excursioniști pe bicicletă au devenit repede prizonierii propriei lor curiozități ; se oferea prilejul ca știința de naturale și geografie să poată fi pipăită pe viu, evenimentele de istorie a patriei puteau fi localizate în spațiu, monumentele de civilizație și cultură românească puteau fi lesne vizionate la fața locului. Flora și fauna, bătăliile voievodale, vetrele de civilizație dacică, rîurile și depresiunile țării, munții și destinul orașelor devin din riguroase discipline școlare niște instituții de tip rousseauist, care se frecventează într-o liber consimțită comuniune cu natura ; așa încep evadările pe trasee extinse. Mersul pe bicicletă devine astfel, din sport, excursie și divertisment, școală a rezistenței și curajului, formă de cîștigare a sănătății de trup și de spirit totodată, o instituție de cultivare de naturi armonioase.

Sportul ,velociped din Micfalău începe să aibă stil și metodă. Setea de aventură ia expresia unor expediții în care sportul, pedagogia, educarea moral-patriotică, divertismentul, efortul și odihna, studiul nemijlocit, inițiativa și curajul, reflexele, rîsul, modul bărbătesc de a fi, escaladarea dificultăților sînt componentele unui program rațional. Cu această zestre atacă școlarii din secuime traseele europene. Se constituie în pîlcuri de cîte doisprezece-cincisprezece cicliști și, după o severă pregătire prealabilă, își extind încontinuu teritoriile evaziunilor lor cu bicicleta.

Se înșală rău acela care își face o imagine idilic-paradiziacă despre aceasta întreprindere : rîsul și voia bună, acumulările de sănătate și valori culturale se cîștigă cu prețul unei munci dure, pe parcursul căreia se cheltuiesc energii greu estimabile, în climat de disciplină și rigoare morală care ne aduc aminte de vechii spartani. Spre a reuși, „aventurierii" fac alergări, box, cățărări, handbal, exerciții de perspicacitate, fotbal, studiu istorico-geografic, examene de circulație internațională, marșuri pe orice vreme, învață expresii uzuale străine, dorm în aer liber, deprind ocupații și profesiuni pe care fiecare le îndeplinește succesiv și ireproșabil în caravană (bucătar, poștaș, sanitar, mecanic, contabil, ăl cu jurnalul de zi, ăl cu ilustratele ș.a.m.d.). Cantonamentele de selecție au loc în afara comunei, în munți, la casa pădurarului, unde candidații sînt supuși la probe de sănătate, forță, disciplină, curaj, cultură personală. Creierul și inima acestor acțiuni exemplare este un om scund, de 41 ani vîrstă, dascăl de gimnastică, pe nume Fejer Acațiu. Inițiativa lui ar trebui extinsă, cu variantele pe care ni le oferă sistemul învățămîntului public, organizațiile de tineret, asociațiile sportive, presa.

Sîntem, dacă mă gîndesc bine, în fața unui modern club de educație spartană.

POP Simion
(Flacăra)

OLIMPIA

Tipului snob, claustrat, i-aș aminti că dacă e să-i luăm numai pe antici, cînd e vorba de apropierea literaturii și a artelor de sport, exemplele pot fi enumerate într-un număr impresionant. Pornind de la legenda argonauților și de la poemele homerice, iată-l pe Jason distribuind premii căutătorilor lînii de aur, pe o insulă a Mării Egee, în timpul unor jocuri. Orfeu este încununat pentru cîntecele sale. Pollux se luptă cu pumnii cu Amycos, regele bebricilor. În **Iliada**, ritualul înmormîntării lui Patroclu, ucis de Hector, descrie și exerciții fizice, Diomede, rege în Argos, unul dintre eroii războiului troian, cîștigă după o cursă cu carele un premiu inedit la o astfel de funebră petrecere : o femeie și un tripodiu cu toarte. Aias și Ahile, eroi ai lui Homer, sînt descriși ca niște atleți viguroși sau rapizi. Ulise după o bună partidă de înot, face pe discobolul în întrecerile feacilor. Platon în **Legile** și **Republica** afirmă că prin muzică se educă inteligența iar prin gimnastică curajul. Iată-l pe Aristotel predîndu-și lecțiile pe sub platanii de la Lykeion în pas cantabil de gimnast. Tot el credea că singurele studii demne de oamenii liberi ar fi gimnastica, gramatica, desenul și muzica. Autorul **Dialogurilor morților**, Lucian, a scris și **Anacharsis** și **Solon** sau **Despre gimnazii**, lucrare al cărei titlu spune suficient. Pitagora se lăuda că la Olimpia fusese învingător la pugilat iar Platon concurase la lupte în Jocurile istmice. Euripide și Crisip luaseră premii la concursuri din timpul serbărilor sacre. Poetul Timocreon din Rodos avea faimă de mare atlet. Sculptorul Policlet a rămas în istoria artei statuare cu **Doriforul** său. Despre **Discobolul** lui Miron, citat atît de des, nu se mai pot spune lucruri noi. **Apolo** și **Hermes**, statui celebre, înfățișează în fond niște atleți bine construiți. **Apoxiomenos** al lui Lisip se numără printre modelele artei statuare. În Galeria Vaticanului există cunoscuta **Alergătoare dorică**, iar la Florența (Uffizi) grupul **Luptătorii Borghese**.

Dar să ne întoarcem la poeți. Pindar s-a ilustrat și prin celebrul său ciclu : **Epinikia**, ode adresate învingătorilor la Olimpiade. Se mai citează ca exemple de literatură sportivă, cum numesc unii cu dispreț astăzi acest gen de a ilustra frumusețea fizică : lupta lui Archelous cu Heracle din **Metamorfozele** lui Ovidiu, lupta lui Teagene cu un uriaș etiopian din Heliodor. În **Eneida** lui Virgiliu se descrie lupta dintre Dares și Entelles. Anecdotic vorbind, n-a murit filozoful Tales la un pancrațiu atins de insolație, cum pățesc cei loviți de infarct astăzi la meciuri de fotbal ? Tucidide dădea numele unei Olimpiade după învingătorii cei mai glorioși. Diogenian, scriitor grec al secolului II (a. Chr.) notează undeva o zicătoare a timpului : Omul fără educație nu știe să scrie, nici să înoate ! ceea ce ar fi valabil și astăzi, la drept vorbind. În legenda **Hero și Leandru**, al doilea trecea în fiecare noapte înot Dardanelele (Helespontul) ca un veritabil campion ce ar încerca astăzi, păstrînd proporțiile, traversarea Mînecii. Regele Epirului, Pirus, a stat o noapte în mare, luptîndu-se cu valurile. Dacă e să asociem muzica de actul stadionului, amintim că săriturile în înălțime se făceau în sunetul harfelor iar spartanii luptau în ritmul muzicii. Flautul dădea cadența atacului. Fie vorba între noi, minunate războaie ! Mitologia e plină de acte sportive. Apolo trăgea cu arcul, este deopotrivă discobol și pugilist, Hermes este un fel de fondist ilustru, Zeus se întrecea cu Cronos, Hermes cu Apolo, Hercule era un gigant luptător de categorie grea. În sfîrșit, după ce poetul Hesiod cucerise la Delfi un premiu la ceea ce numim o Olimpiadă poetică și Plutarh și Euripide încercaseră să caricaturizeze pe aristocrații efeminați și neamul vagabond al atleților, Zenon, Epictet și Seneca dădură ultimele lovituri literare celor ce cîntau splendidul amatorism al olimpicilor decăzuți. Stoicii și cinicii luau locul enciclopediștilor.

Eugen BARBU
(România literară)

NEVOIA DE VICTORII

Fiindcă săptămîna care a trecut a stat sub semnul unei victorii, oricît de discutate — în fotbal — să încercăm a descifra măcar semnificația acestui gest rotund, ca și un balon trimis într-o plasă cît cerul.

Ce e o victorie ? O așteptare — în sfîrșit împlinită, învingerea unei nesanse, o sîrmă ghimpată întinsă între plus și minus infinit, peste abisul unei spaime, un drac plesnit în patru, un nod gordian tăiat cu sabia sau cu peniță, un ou al lui Columb, o rebeliune împotriva mediocrității, o perseverență croindu-și drum ca un tanc peste un cîmp minat, un imposibil legat cu otgoane din care sare o rachetă, o datorie, o demnitate, un prim și ultim sens de a trăi, o gură de aer.

Mă opresc la ultimul termen și sun o primă constatare : oamenii au nevoie de victorii ca și de pîine, uneori o victorie poate suplini un alt aliment mediocru. Oricum pîinea e lipsită de sare, fără acest adaus infim și constitutiv care e febra unei victorii, altfel spus, fără victorii pîinea zilnică e un simplu furaj. Recapitulați imaginea avalanșei de oameni escaladînd porțile unui stadion neîncăpător, stadionul de duminică, și veți vedea că aici s-a jucat mai mult decît ambiția unui steag, mai mult decît ambiția unei selecționări (atît de aproximativă !), ci o nevoie pură, disputată în egală măsură de noi și de greci, o nevoie umană extremă, nevoia de victorii.

Ce ne-am face, în fond, fără acest etalon al umanității din noi, fără acest pisc spre care suim, lucid sau orbește, cățărați în frînghii, atrași sau respinși de acest magnet care își schimbă capricios poziția, dîndu-ne aer ori sufocîndu-ne, pînă isprăvim sufocați de bucurie sau mîhnire !... Cînd puterea de a crea victorii ne lipsește, o proiectăm în alții : în progenitură, în artiștii de cinema preferați, în sportivi, în mituri, în oameni politici, în fluturarea unui steag pe primul catarg, în nevoia de a fi contemporani cu dezlegarea tainei cancerului sau a descinderii pe Marte. Vă dați seama, deci, că nevoia de victorii e într-un fel dincolo de egoism, de interesul personal sau corporal, e nevoia de satisfacție și bucurie, pe care o societate trebuie să n-o împiedice, ci s-o asigure, dacă se poate.

Desigur, cei străini de șantierele pe care se fabrică victorii, cei nespecializați, cei puțini care se mai află în afara străduniilor, nu cunosc și nu realizează dificultățile care stau în calea unei asemenea performanțe. Ei cer, ei somează, ei urlă, ei protestează cu vehemență uneori nedreaptă, proprie consumatorului de victorii — în artă, în știință, în tehnică, în sport. Ei au de altfel dreptate s-o ceară, fiindcă fără victorii o colectivitate s-ar șterge în anonimat, insul și-ar pierde identitatea, viața și-ar destrăma strălucirea, agonizînd în cenușiu. Dar cum să le obținem, și cum să le asigurăm permanența, iar dacă nu permanența măcar intermitența cu care se ivesc, surprinzătoare și certe, oazele în deșert ?

Repet o vorbă mare : victoriile se obțin greu. O mașină nouă care demarează de la start sau funcționează la bancul de probă, un plan economic lunar, trimestrial, anual, depășit într-adevăr, pretind un efort social puțin obișnuit. Cînd aclamăm secunda victoriei, ne gîndim la timpul dur care o precede. De ce ?... Cozonacul zilelor festive e trudit în galerele unui efort diurn, nerăscumpărat de strălucirea flash-urilor, de coroniță sau coroanele puse pe frunte, de cei trei sau treizeci de pași scriși pe Lună, de mareea de aplauze și zîmbete adulatoare care îl scaldă pe un învingător. Învingătorul adevărat cunoaște, altminteri, bucuria victoriei în sine, aplauzele hrănindu-l numai pe cabotin. Este motivul pentru care cabotinii din toate domeniile — artă, știință, politică, sport, — urmăresc de fapt numai aplauzele, fiindu-le indiferentă o victorie adevărată, un succes real în unul dintre aceste domenii. Mandatari de telegrame și felicitări ocazionale, lor le este străin succesul adevărat.

Unde începe și unde se sfîrșește o victorie ? E iarăși greu de spus. Un munte își înfige rădăcinile pînă în magna planetei, isprăvindu-se în cer. Bilanțuri încheiate ? Bilanțuri prăznuite ? Estrade și zile festive ? În bilanțuri stă adesea cel mai bine ascunsă sămînța înfrîngerilor, ca și sămînța victoriilor ignorate. După meciul cu Portugalia, Angelo Niculescu declara : „Acum capitolul Portugalia este închis". Duminică va fi spus : „Am închis și capitolul Grecia".

Da de unde ! E deschis și capitolul Portugalia, și capitolul Grecia, și celelalte capitole care duc sau nu duc în Mexic, dar oricum nu isprăvesc cu Mexicul, pe nici un plan. Chestiunea victoriilor rămîne deschisă, ca și nevoia noastră zilnică de oxigen. Fără el, fără acest oxigen vital al victoriilor, arderile mașinăriei noastre psihice nu sînt complete, înaintăm, înaintăm, ce e drept, dar scoțînd foarte mult fum.

Revenind la ultimul meci, duminică băieții noștri erau cît pe aci să scoată și o flacără albă, dacă aveau ceva mai mult oxigen.

Paul ANGHEL
(Contemporanul)

CĂLĂREȚII VELOCIPEDULUI

Venind vorba despre „Revista modernă", care a apărut între 20 iulie 1897 și 26 martie 1898, precizăm că ea se subintitula „publicațiune bimensuală (științifică, literară și în special sportivă). Apare la 20 și 5 ale fiecărei luni".

Directorul ei era Constantin Cantilli, un obișnuit al cenaclului macedonskian și „cunoscut velocipedist" — adică printre propagandiștii mersului pe bicicletă. La revistă — care era și un monitor al Asociației velocipediștilor din România — au colaborat și alți adepți (fiind printre primii în țară ai călătoritului pe bicicletă : Alexandru Macedonsky, Ion Theo (adică viitorul T. Arghezi), Gala Galaction (care iscălea încă Grigore Pișculescu), Cincinat Pavelescu. Fiind cu toții înaintemergătorii lui Emil Rusu...

În „Revista modernă" se dădeau „consilii higienice" călăreților velocipedului, se descriau — cu mare lux de amănunte — o plimbare în colectiv de la București la Brașov și alte excursii mai mici. Directorul revistei închina velocipedului strofe avîntate, nervoase și foarte lungi (mai ales că fiecare vers era din cel mult două cuvinte : „Semeț / Isteț / Nervos / Vînjos / Fugar de fer / Fii zmeu, / Mereu / La drum / Acum / În tine sper". E prima din multele strofe !

Dar poezia lui Grigore Pișculescu se intitula „Pe lyră", nu pe velociped...

Saşa PANA
(Gazeta literară)

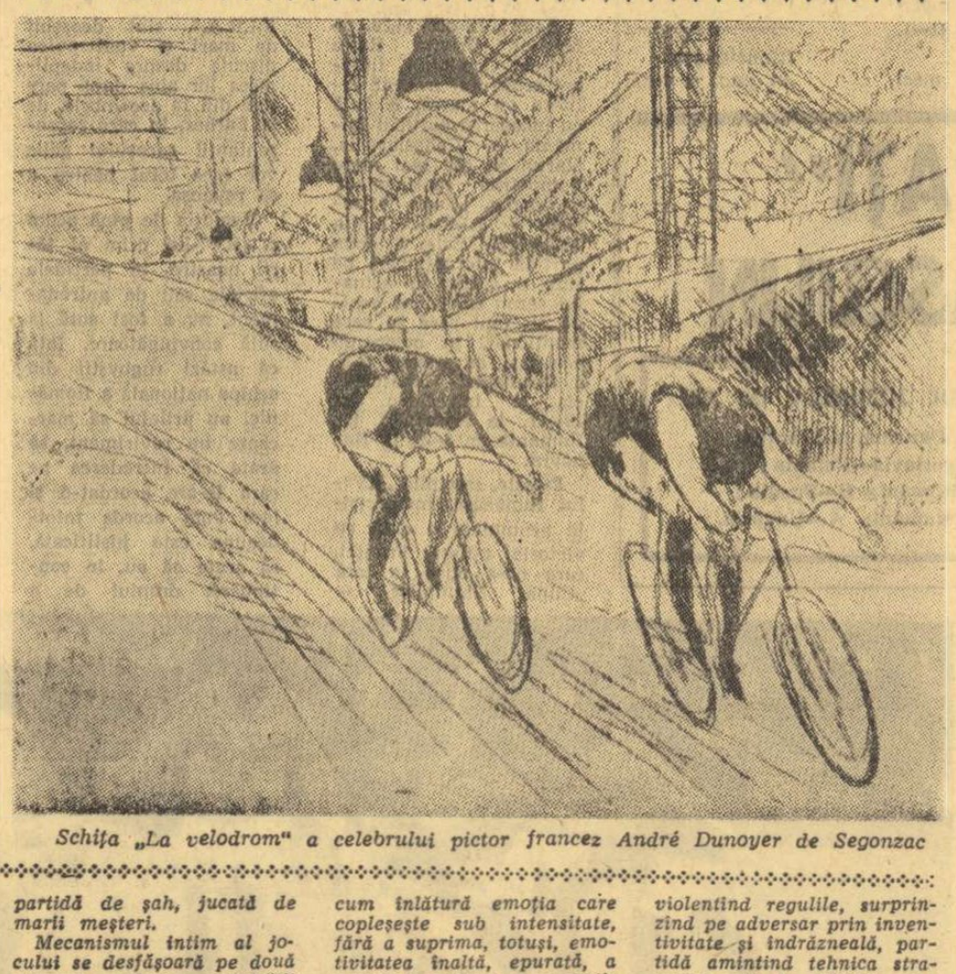

Schița „La velodrom" a celebrului pictor francez André Dunoyer de Segonzac

PERSONALITĂȚI ÎN COMPETIȚIE

Interesul cu care sînt urmărite competițiile internaționale de șah, în care, de altminteri, jucătorii români au înregistrat în ultimul timp însemnate succese, amintesc oamenilor de cultură ai vremii noastre rolul acestui joc, în viața spirituală și în activitățile momentelor de răgaz ale omului modern. Jocul, cu origini milenare, cel puțin în formele lui inițiale — ciaturanga indiană — și-a aflat structura definitivă abia în ultimele secole ; dezvoltîndu-se cu deosebire în epoca noastră, cînd a dobîndit generalizare, prin numeroase organizații colective, periodice și reuniuni internaționale. Alcătuiește, astfel, una din expresiile cele mai credincioase a personalităților vieții culturale a timpului nostru, reprezentînd, în același timp, o cultură a tuturor aptitudinilor mentale ale omului.

În aparență, jocul de șah solicită numai procesele ideației lucide, ale calculului riguros, ale anticipării cu trei, patru, sau chiar cinci mișcări ale figurilor pe tabla de joc : competiția severă reduce, în aparență, strategia jocului la raționea calmă și rece, la un fel de cadril al simetriilor mentale, abstracte și pure, înlăturînd emotivitatea, vagul și reveria. Jucătorul de șah trebuie să fie în permanență prezent, concentrat, lucid. El se definește, am zice unidimensional, cu atenția încordată, cu tensiune aplicată asupra unei desfășurări unice de fapte, situate pe un singur plan, fără oscilații, fără evadări.

În fapt, însă, dinamismul interior al jocului presupune intervenția intuiției fulgurante, presentimentul, anticiparea instinctivă, emotivitatea, în forma cea mai pură a acesteia : a bucuriei intelectuale, a conștiinței simetriei abstracte, a ordonanței pe care o implică or'ce partidă de șah, care depășește stringența combinației tehnice, ajungînd la frumusețea în sine a înfăptuirii unei opere artistice.

Sînt, fără îndoială, în jocul de șah, mișcări de rutină, mai ales în jocul deschiderilor : dar acestea nu alcătuiesc decît planul de susținere, infrastructura, simplu punct de plecare al combinațiilor, uneori geniale, al frumuseții gîndirii abstracte, ajungînd la elaborarea operei de artă, pe care o alcătuiește adesea o partidă de șah, jucată de marii meșteri.

Mecanismul intim al jocului se desfășoară pe două planuri, aidoma activității instrumentistului virtuoz, executînd o operă muzicală : o zonă a automatismelor și rutinei, a digitației și aplicării regulilor, a micilor îndemînări învățate prin experiență sau studiu și trecute în obișnuință — și un domeniu al invenției, al creației pure, al expresiei întregii personalități a executantului, care apropie jocul de șah de artă și poezie. Șahul nu este deci pură simetrie, nu are o frumusețe glacială ; jocul are culoare, presupune avînt, cumpănire și verificare a tuturor mijloacelor de cunoaștere ale omului, în dorința de a învinge : implică, prin urmare, în același timp, tenacitatea voinței, rezistență morală și fizică, fermitate și continuitate a încordării, pasiune pentru joc în sine, participare emotivă. De bună seamă, jocul exclude logica afectivă după cum înlătură emoția care copleșește sub intensitate, fără a suprima, totuși, emotivitatea înaltă, epurată, a bucuriei estetice și a sentimentului personalității plenare, încordată într-o supremă tensiune.

Se exprimă astfel, în jocul de șah, specificul intim al personalității jucătorului, structura sa vitală, formația sa intelectuală și morală. Jocul nu este neutru, ci împrumută stilul personalității jucătorului, fapt de altminteri comun tuturor activităților umane, fie că este vorba de tăierea unui vestmînt de către un croitor, de o operă de artă, de o operație chirurgicală, de un calcul matematic, sau de înfăptuirea unui meșteșugar. Omul își pune sigiliul personalității sale singulare, pe tot ceea ce înfăptuiește. Cît de credincios se răsfrînge personalitatea lui Napoleon I, în partida de șah jucată cu generalul Bertrand, în insula Sfînta Elena : atac fulgerător, temerar, în disprețul prudenței, violentînd regulile, surprinzînd pe adversar prin inventivitate și îndrăzneală, partidă amintind tehnica strategiei sale în bătălii, care a făcut pe un general inamic să observe că lupta cu acest adversar este sortită înfrîngerii, pentru că... acesta disprețuiește regulile strategiei clasice ! Și cît de elocvent se întrevede personalitatea lui Jean-Jacques Rousseau în partida jucată cu prințul de Conti, sau stilul personal al marilor jucători de șah, clasici și moderni, un Steinitz, un Cigorin, un Anderssen sau un Alehin !

Într-o epocă în care, prin perfecționarea mijloacelor de producție și generalizarea automatizării, timpul de lucru impus oamenilor va scădea în cursul viitoarelor decenii, pînă a ajunge la idealul menționat cîndva de un gînditor, unul simplu serviciu social de cîteva ore pe zi, rezervat unei categorii restrînse de tineri ; într-o epocă deci în care problema folosinței judicioase a timpului liber al oamenilor se va pune cu toată acuitatea, pentru a înlătura tendințele totdeauna posibile, în fapt, ale actelor antisociale ale oamenilor fără ocupații obligatorii — jocul de șah, competiție supremă a posibilităților, va ocupa un loc de seamă în activitățile și bucuriile cotidiene ale oamenilor.

Ion BIBERI
(Luceafărul)

WEMBLEY

A urmări un meci în nocturnă pe stadionul Wembley este probabil unul dintre visele scumpe ale amatorilor de fotbal de pretutindeni. Dar nici chiar modernele „mass media" — jurnalele cinematografice și televiziunea — nu reușesc să transmită tot ce se poate vedea, auzi și, într-un fel, simți în imensa scoică de beton din nord-vestul Londrei. Din primul moment în care intri în tribună îți dai seama că te afli pe un stadion englez și că pentru englezi spectacolul sportiv și în special fotbalul nu poate fi asociat ideii de distracție. În această construcție finisată funcțional, după criteriile unei estetici industriale avansate, ți se pare că s-ar putea desfășura la fel de bine o importantă experiență științifică sau ritualurile unui cult. Iar desfășurarea în nocturnă, la lumina reflectoarelor, accentuează impresia de spectacol ; și, de altfel, publicul de aici aplaudă un gol ca pe o cădere de cortină la sfîrșitul unui act de tensiune, iar execuția unui dribling ca și cum ar fi vorba despre execuția unei arii.

Nu lipsește nici muzica propriu-zisă : în pauză o fanfară în uniforme roșii înaintează ritmic pînă în mijlocul terenului, se desfășoară pe diagonală, se regrupează în formație modificată, se resfiră din nou, revine la aranjamentul inițial și părăsește — tot timpul pe muzică — terenul ; totul a acoperit exact durata pauzei și a fost atît de atrăgător, încît și majoritatea publicului englez a rezistat tentației de a ieși pînă la bufetul cu ceai și alte băuturi care pot încălzi pe spectatori, în ianuarie.

Mihai MATEI
(Lumea)

SELECȚIUNI